



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris Theologia Tripartita Universa

Complectens nunc Bibliothecam perfectam Viri Ecclesiastici, ordine
sequenti

Controversiae Heterodoxae Ac Scholasticae - Cum speciali Notitia rerum
Modernarum, & Chronologia totius Monarchiae Sacrae, & Saecularis,
Pontificum, Conciliorum &c. Haeresum omnium, ac Propositionum
damnatarum Mundi Sex Aetatum ...

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

Genius fallax Novatorum quomodo cavendus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38447

quales à tempore Apostolorum in primitiva Ecclesia usurpatis, supra ex ipsius Ecclesie primitivæ testibus & Patribus dilucidè demonstravimus.

CONCLUSIO.

Aduersus modernos vulgi errores à vera Fide retrahentes.

HÆc quicumque legis, quicumque audis, aperi tandem oculos, tuæque felicitati gratulare; quod semotis popularium errorum tumultibus, licuerit in veritatis Sacratium introire, & ex sinceris primitivæ Ecclesie suffragiis ancipitem animæ tuæ litem dirimere, ex qua pendet Regni nunquam perituri secura possessio. Acquiesce illis Iudicibus, primæius quos ipse erroris expertes esse agnoscis: sequere illos Duces quos non dubitas per rectam Fidei semitam ad salutis aternæ metam pervenisse. Atque ex aduerso obliquam crede Novatorum viam, quam antiquitas ignorat, quam sacrarum Litterarum oracula refellunt, quam ratio ipsa tot modis deviam & præcipitem esse demonstrat. Ubi tot Tibi veritatis testes ad viam salutis facem præferunt, nullum superest erroris periculum, nullum ignorantie patrocinium.

At, inquis, longè alia Ministri nostri, quàm Patrum libri, declamant. Quid inde? Veritas non est clamor, nec Ministri sunt Patres Ecclesie. Clamitant fortissimè circumforanei dum merces adulterinas commendant; tuum verò est, ne decipiaris, clamorem à veritate discernere. Ministri tui ad buccinandam Lutheri doctrinam contra Ecclesiam Romanam magno stipendio, & amplis Ecclesie spoliis conducti sunt; hæc arte familiam sustentant, uxores ornant, filias elocant, pro domo sua, non pro salute tua negotiantur: hujus tibi curam relinquunt, qui brevi stabis ante tribunal Christi, pro teipso rationem redditurus.

Confugies fortè ad popolare argumentum. Vivimus felices, aspirat cælum, omnibus fortunæ donis cumulatur; jacent passim in tenebris & inopia Romana Religionis cultores; manifestis igitur cæli favoribus Lutherana religio comprobatur. At vide quæso, quantum tibi fortunæ splendor mentis aciem obnubilet. Vivit fœlix imperium Turcarum, maximâ orbis parte dominatur, ad extremum mundi angulum relegatus est Lutherus, si cum Mahomete conferatur. Manifestis igitur cæli documentis præcæteris omnibus Mahometi religio commendatur. Si igitur Fortunam non colis, sed Christum, ipsum audi longè alias Ecclesie sue notas ingerentem *Joan. 16. vers. 20.* Vos contristabimini, Mundus autem gaudebit. Et *vers. 33.* Vos quidem in mundo pressuram habebitis, sed confidite quia ego convici mundum. Vera Christi Ecclesia in stabulo & pauperie cæpit, in pressuris tyrannorum crevit, per Crucem & inopiam adolevit. Aliam ad cælum viam tuus Tibi genius, non Christus commendat.

Sed quomodo, inquires, fieri potest ut tot Viri graves, vitæ & virtutibus in Republica Lutherana conspicui à veritate & salute aberrent? Virtutem si à Fide sejungas, nil nisi virtutis inane simulacrum ostendas. Veritas & virtus comites sunt individuae: absque veritatis consortio nulla virtus adeo speciosa est,

ut in Dei conspectum admitti possit, teste Apostolo; *Sine Fide impossibile est placere Deo.* Notæ tibi sunt Reipublicæ olim Romanæ virtutes eximie, mira prudentia, clementia singularis, decantata toto orbe iustitia. Tanto virtutum comitatu, verâ fide destituito, orbis quidem imperium, sed non cælum obtinuit, Perierunt Cæsares, ardent Catones, cruciantur graves illi Reipubl. Patres, olim ostro splendidi, nunc in flammis nunquam extinguendis purpurati.

Non igitur te detineat inanis illa virtutum Umbra, quâ nihil fallacius. Non aura fluctuantis Populi quâ nihil incertius. Non speciosa Fortunæ crepundia, quibus nihil in vita fugacius. Non voluptatum blandæ Syrenes, quæ te à recto veritatis cursu in errorum syres abducant. Periculosa est omnis ad salutem remora. Præterit vita, festinat mors, iudicium præ foribus expectat: dum tempus finit viam tutam amplectere. Nulla enim satis magna est securitas, ubi periclitatur Æternitas.

Genius fallax Novatorum quomodo cavendus.

Commune vitium est naturæ lapsæ, Antiqua fastidire, ad Nova semper anhelare: Semper, inquit Seneca, præsentibus est infesta levitas, & proprium est ægni animi, nihil diu pati. Hinc passim nova videnti, delibandi, audiendi, summa cupido. At quoniam Veritas, & virtus perstat semper immutabilis, & novitatis nescia, hinc Novatorum commune studium est, novitatem falsæ doctrinæ, Veritatis, ac Virtutis fuce convestire. Suos igitur errores his artibus, ac pigmentis decoratos, tanquam Patrum antiquorum, S. Augustini, & ipsius Scripturæ oracula, incautis proponunt. His accedit proponentis gratia, frons blanda, lepor styli, & conciliatrix animorum facundia, quibus simpliciores capi necesse est, nisi sæpius recolant necessarium illud Christi monitum: Venient ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

Illi verò Novatores ex aduerso, ne Lupinam hanc animas perdendi Rabiem detegas, blandum illi Charitatis nomen imponunt: Miseret illos tui erroris, dolent te à Pontifice & ejus asseclis in fraudem induci, tuum statum miserum & infelicem altè ingemiscunt. Sed si ad fucatam hanc Charitatis speciem ritè attendas, facile deprehendes illam in vocis sonitu consistere, nec omne aurum esse quod lucret. Bractea quædam Charitatis tibi ostenditur, ut de tuo lapsu nimis credulo, novitatis Authores triumphum agant. Hac arte fraudulentæ Charitatis grassati sunt omnium temporum Novatores, quorum blanditias, ac favores, & ipsa dona tu suspecta haberes cautè monet his verbis S. Augustinus *lib. 2. de Symbolo cap. 13.* Lupus est, agnoscite, Serpens est, ejus capita conquassate: Blanditur, sed fallit, multa promittit, sed decipit. Venite inquit, defendam: si necessitas est, pascam: Si nuditas, vestiam. O lupo male! ô Serpens inique! Vestis nudum, ut expolies intus Christo Vestitum. Pascis esurientem, ut animæ auferas cibum cælestem.

Sed nec ab una mentitæ Charitatis specie cavendum: Novit id genus hominum, ut aptius fallat, reliquas etiam Virtutes adulterare. Ut tibi cautus videaris, ne oculis etiam tuis nimium credas, dum primâ fronte externa probitatis, & modestiæ species ostenta-

EPITOME,
ET COHÆRENTIATractatuum Præcedentium, In una Demon-
stratione evidenti.*Quâ omnes in toto Mundo à vera Religione dissidentes,
de Religionis Romane necessitate breviter convinci
possint, deductione manifestâ.*

ostentatur. In vase etiam aureo venenum non raro propinatur. Est, inquit *Origenes*, quedam etiam diaboli castitas; est etiam diaboli modestia, gravitas, demissio. Hinc rectè monet *S. Ambrosius lib. 7. in Luc. cap. 10.* Cave versutæ disputationis venenâ, animam petunt, guttur invadunt, vitalibus vulnus infligunt. Nec vos moveat quod formam præterendere videntur humanam, etsi foris homo cernitur, intus bestia fremit.

Usque adeo potens est in propinandis erroribus forma ista eminentiæ virtutis, ut non raro viris etiam perspicacissimis fucum fecerit. Apollinarem hæresiam pestiferos olim errores disseminasse, nemo est etiam Sectarius qui modo non agnoscat. Ille ipse non exiguo tempore fallaci specie simulatæ virtutis, viris maximis illudere potuit. Hoc de se, aliisque factentem audi *Epiphanium*, Hæresi 77. Egregius ille, ac venerabilis senex, quem nos & beate memoriæ Papa Athanasius, imo verò Catholici omnes unice dileximus Apollinarius Laodicenus, hujus dogmatis author & propugnator extitit, neque nos verosimile putabamus à tanto viro errorem istiusmodi profectum. Nec minus Pelagii specie gravi & modestâ captus fuit *S. Paulinus*, & alii viri doctrinâ conspicui. Nestorii severa frons, & ostentata in publico macies, ac continentia, quam multos in ipsius errores induxerit, nobis describit *Theodoretus lib. 4. cap. 12.* ubi sic concludit, Hoc habitu, & hac simulatione populum inescans, magnam ætatis partem transegit, Christianus videri potius, quam esse studens.

Hanc artem à priscis illis quis non videt quam bellè hauserint plurimi nostri temporis Sectarii, in tradenda dogmatum novitate ad morum severitatem, ad doctrinæ rigorem, ad novam Ecclesiæ reformationem toti compositi. Quorum versutias nisi quis habeat exploratas, nihil propius erit, quam ut in fraudem inducantur, si fieri potest, etiam electi.

Hoc ne Tibi, quisquis es, unquam eveniat, Remedia quædam in promptu esse debent. Primo, in novis Scriptis, & primis congressibus, non temerè credere, sed assensum suspendere, & rem ulteriori sapientium judicio ponderandam reservare; ne quidem Angelo salutanti, & novum mysterium annuncianti assensum præbuit Virgo prudentissima, nisi prius maturè expenderet, *Quæ & qualis esset ista saluatio.* Secundò, suspectam habere doctrinam omnem à communi Ecclesiæ consuetudine abhorrentem. Tertiò, Si hac ratione doctrinæ sinceritatem nondum satis perspectam habeas, restat Remedium omnium ævo certissimum: Illam ad Lydium veritatis lapidem explorare, hoc est, ad Petram immobilem doctrinæ Apostolicæ, quam nobis sine periculo erroris exponit Christi in terris Vicarius, cui ipse Christus oves suas sinceræ doctrinæ pabulo in vitam æternam alendas commisit. Quem in decidendis Fidei, motumque Controversiis Judicem esse infallibilem supra demonstravimus.

SI aliquid in mundo est verum, necessariò est *verus Deus*: Cum de hac veritate præ cæteris mundus patet universus ratione ductus consentiat: quod deducitur supra initio Tract. 1.

Si autem est *Verus Deus*, necessariò est aliqua *vera Religio*, quâ verus Deus colitur. Enti enim primo, summo, & perfectissimo, à quo cætera entia in creatione & conservatione dependent, necessariò debetur supremus cultus, & veneratio: sicut aliquam venerationem & obedientiam debent parentibus, ratione originis & dependentiæ, ratio ipsa nos evidenter docet: supra ibidem.

Si est aliqua *vera Religio*, evidens est quod illa Religio sit à Deo *Revelata*. Nam etsi lumen naturæ nos doceat in genere Deum esse honorandum, illique obediendum, non tamen nobis ostendit in *particulari* quibus modis sit honorandus; & in quibus rebus certis ac determinatis illi obtemperare debeamus: Debet igitur accedere horum à Deo determinata revelatio.

Si est aliqua *vera Religio Revelata*, perspicuum est quod ea sit *Religio Christiana*. Quia de illa manifestè ostendi potest, quod fuerit miraculosè, hoc est, solâ virtute divinâ à Christo & Apostolis propagata, non vi armorum, aut corporis illecebris, aut aliis mediis humanis: ut ibidem supra elucidatur.

Si *Religio Christiana* est vera, necessariò vera est *Religio Catholica*, sive *Romana*. Nam si veritas Religionis Christianæ rectè convincitur ex eo, quod illa modo supra indicato propagata fuerit, ut omnes Christiani admittunt, veritas etiam Religionis Catholicæ ex simili & miraculosâ in orbem universum propagatione ritè demonstratur: quod supra tract. 1. cap. 3. & sequentibus declaratur. Ergo à primo ad ultimum si necessariò verum credas *Deum existere*, necessariò credere debes Religionem Romanam esse veram, quod erat demonstrandum.

Porrò, Si *Catholica* sive *Romana* Religio est vera, evidenter sequitur eam nihil docere tanquam articulum Fidei, quod non sit verum, adeoque immune ab omni superstitione, ac corruptela. Nam hoc ipso quo illa Religio demonstrata est vera, debet omnino libera esse ab omni errore in Fide divina. Quia aliàs sequeretur, Religionem Romanam esse veram & non veram, revelatam à Deo & non revelatam, Christianam & non Christianam, immunem ab errore in Fide & non immunem, uti præcedentia combinanti perspicuum est.

Cum igitur apud omnes, etiam Sectarios, in confesso sit, Religionem Catholicam Romanam, tanquam articulos Fidei divinæ credere ac docere Invocationem Sanctorum, Purgatorium, Transsubstantiationem, Primatum Pontificis, Canonem Scripturarum, Ecclesiæ Catholicæ infallibilitatem, numerum